

Prilog 1:

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

INFORMACIJA

o Predlogu sporazuma o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog 6. decembra 2017. godine, u okviru IPARD II podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj Instrumenta pretpristupne podrške IPA II

Uvodne informacije

Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj (IPARD) ima za cilj pripremu država kandidata za sprovođenje i upravljanje Zajedničkom poljoprivrednom politikom Evropske unije i pružanje doprinosa održivom razvoju i unapređenju poljoprivrednog sektora i ruralnih područja.

U okviru finansijske perspektive 2014-2020, Evropska komisija je kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj (u nastavku: IPARD II) za Crnu Goru opredijelila 39 miliona eura. Da bi ova sredstva bila dostupna za korištenje, Crna Gora je ispunila niz preduslova, uspostavila i akreditovala strukture i usvojila relevantna dokumenta kojima se precizira način sprovođenja ove podrške. S tim u vezi, Odlukom Komisije C(2015) 1662 od 18. III 2015. usvojen je Sektorski sporazum kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike Poljoprivreda i ruralni razvoj (Ipard II). Dodatno, Evropska komisija je Odlukom C(2015) 5074 od 20. jula 2015. godine usvojila program IPARD II za Crnu Goru za period 2014-2020, koji je kasnije izmijenjen: (i) sa tehničkim izmjenama pismom odgovornog službenika za ovjeravanje i generalnog direktora Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj od 2. decembra 2016. godine; i (ii) sa finansijskim izmjenama Implementacionom odlukom Komisije C (2019) 2799 od 17. aprila 2019. godine.

Program IPARD II ima za cilj povećanje konkurentnosti crnogorskih poljoprivrednih proizvođača kroz mjere koje su njime definisane, čime se ostvaruje postepeno usklađivanje sa pravilima, standardima i praksama Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. Na ovaj način, Crna Gora i poljoprivredni proizvođači pripremaju se za korištenje sredstava iz fondova EU koji će Crnoj Gori postati dostupni članstvom u EU. Mjere koje su definisane programom Ipard II su sljedeće:

- Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava;
- Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda;
- Agro-ekološke mjere;
- Implementacija lokalnih razvojnih strategija – LEADER pristup;
- Investicije u javnu ruralnu infrastrukturu;
- Diversifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja i
- Tehnička pomoć.

U skladu sa članom 6. Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, Komisija je do sada povjerila zadatke o izvršenju budžeta Crnoj Gori za sljedeće mjere programa IPARD II:

- Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava;
- Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda.

Presjek indikativnog budžeta EU doprinosa po mjerama za monitoring za period 2014-2020 u 000 eura je dat u sljedećoj tabeli iz programa IPARD II:

Mjera/ Godina	EU doprinos (000 eura)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014- 2020 eura/ %
Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava	-	2.000	1.900	2.040	2.100	2.240	1.600	11.880
Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda	-	3.000	2.900	3.120	3.150	3.200	2.400	17.770
Agro-ekološke mjere i mjere organske poljoprivrede	-	-	-	-	700	1.360	1.440	3.500

Implementacija lokalnih razvojnih strategija – LEADER pristup	-	-	-	-	210	240	240	690
Investicije u javnu ruralnu infrastrukturu	-	-	-	-	-	-	1.600	1.600
Diversifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja	-	-	-	600	560	640	400	2.200
Tehnička pomoć	-	-	200	240	280	320	320	1.360
UKUPNO	-	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000	8.000	39.000

Predlog sporazuma o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020

Finansijski sporazum 2014-2020 između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o podršci za poljoprivredu i ruralni razvoj Iparad II u okviru Instrumenta pretpristupne podrške Ipe II je zaključen 6. decembra 2017. godine. Njime se bliže dopunjuju odredbe Okvirnog i Sektorskog sporazuma za oblast politika Poljoprivreda i ruralni razvoj. Dodatno, njime se bliže propisuju finansijske obaveze Unije po pitanju sprovođenja programa Iparad II i definišu odredbe za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta. Predmetni sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020 u okviru IPARD II podrške mijenja i dopunjuje odredbe Finansijskog sporazuma 2014-2020 u okviru IPARD-a. Dodatno, njime se propisuju finansijske obaveze Unije za program IPARD II za Crnu Goru za godine 2014–2020 i validnost tih obaveza i propisuju odredbe za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta Crnoj Gori za akreditovane mjere programa IPARD II.

Nakon što je Crna Gora tokom prethodnog perioda uspješno akreditovala dvije mjere programa IPARD II, 25. septembra 2019. godine je obavijestila Komisiju o listi prihvatljivih troškova i za mjeru Diversifikacije gazdinstava i razvoj poslovanja, nakon čega je Komisija obavijestila Crnu Goru o prihvatanju istih pismom od 28. oktobra 2019. godine. Dodatno, Crna Gora je 6. novembra 2019. godine podnijela zahtjev za produženje roka perioda prihvatljivosti troškova za finansijsku 2016. godinu sa N+3 na N+4 pravilo, kako bi se minimalizovao rizik od gubitka dijela iznosa EU sredstava opredijeljenih za tu godinu, a Evropska komisija je zahtjev odobrila 12. decembra 2019. godine. S tim u vezi, predmetnim sporazumom je potrebno definisati: 1) Novi važeći rok za prihvatljivost troškova budžetskih obaveza za finansijsku 2016. godinu, koji je sada 31. decembar 2020. godine (umjesto ranijeg roka koji je bio 31. decembar 2019. godine) i (ii) Odredbe o povjeravanju zadataka Crnoj Gori za izvršenje budžeta za mjeru Diversifikacije gazdinstava i razvoj poslovanja.

Ukupni indikativni troškovi za sprovođenje mjera programa IPARD II za period 2014-2020 u Crnoj Gori iznose 86.811.578,00 eura. Ovaj iznos uključuje ukupna opredijeljena sredstva EU, privatne i nacionalne doprinose.

Ukupni i maksimalni iznos opredijeljenih sredstava EU za period 2014-2020 je 39.000.000,00 eura. Iznos će u vidu godišnjih alokacija biti uplaćivan Crnoj Gori, sa sljedećim rokovima utroška opredijeljenih godišnjih alokacija:

- za 2015 – 5.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2015. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2018. godine;
- za 2016 – 5.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2016. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2020. godine;
- za 2017 – 6.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2017. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2020. godine;
- za 2018 – 7.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2018. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2021. godine;
- za 2019 – 8.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2019. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2022. godine
- za 2020 – 8.000.000,00 eura - budžetska obaveza za 2020. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2023. godine.

Krajnji datum prihvatljivosti troškova u okviru programa IPARD II je 31. decembar 2023. godine.

***IPARD II PODRŠKA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ
U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE IPA II***

SPORAZUM

između

VLADE CRNE GORE

i

***EVROPSKE KOMISIJE
U IME EVROPSKE UNIJE***

***Sporazum o izmjenama i dopunama
FINANSIJSKOG SPORAZUMA 2014-2020
zaključenog 6. decembra 2017. godine***

IZMJENA I DOPUNA
FINANSIJSKOG SPORAZUMA 2014-2020
zaključenog 6. decembra 2017. godine

Evropska komisija, u daljem tekstu: Komisija, koja predstavlja i zastupa Evropsku uniju,
u daljem tekstu: Unija

s jedne strane, i

Vlada Crne Gore koja predstavlja i zastupa Crnu Goru, u daljem tekstu: Crna Gora

sa druge strane,

i zajedno u daljem tekstu: strane ugovornice,

S obzirom na to da:

1. Instrument pretpristupne podrške uspostavljen je Regulativom (EU) br. 231/2014¹ (u daljem tekstu: „Regulativa o Ipi II“) obezbjeđujući finansijsku podršku Evropske unije, između ostalog, u oblasti politike poljoprivreda i ruralni razvoj za korisnike navedene u Aneksu I te Regulative.
2. U skladu s Aneksom I Regulative o Ipi II Crna Gora ima pravo na podršku u okviru programa Ipe II za ruralni razvoj.
3. Član 7 Regulative o Ipi II propisuje da će se podrška Unije sprovoditi indirektno kroz programe koje su utvrdili korisnici Ipe II u skladu s prioritetima definisanim u Indikativnom strategijskom dokumentu. Indikativni strategijski dokument je donešen za period trajanja višegodišnjeg finansijskog okvira EU, od strane Komisije u saradnji sa Crnom Gorom u skladu s članom 6 Regulative o Ipi II. Komisija je usvojila Strategijski dokument za Crnu Goru Odlukom C (2014) 5771 od 18. avgusta 2014. godine, sa izmjenama i dopunama Implementacione odluke Komisije C (2018) 5026 od 3. avgusta 2018. godine.
4. Član 2(1) Regulative (EU) br. 236/2014² (u daljem tekstu: Zajednička implementaciona regulativa) propisuje da Komisija može usvojiti višegodišnje akcione programe u skladu s članom 6 (3) te Regulative.
5. Član 55 Implementacione regulative Komisije (EU) br. 447/2014³ (u daljem tekstu: Implementaciona regulativa Ipe II) propisuje odredbe za izradu višegodišnjih programa ruralnog razvoja u okviru Instrumenta pretpristupne podrške IPA II.
6. Shodno drugom stavu člana 55 programi ruralnog razvoja sprovode se na osnovu indirektnog upravljanja u skladu s članom 62(1)(c)(i) Regulative (EU, Euratom) br. 2018/1046⁴ (u daljem tekstu: Finansijska regulativa).
7. Crna Gora je usvojila višegodišnji program za ruralni razvoj za period 2014-2020 u okviru Ipe II (u daljem tekstu: program IPARD II) i dostavila ga je Komisiji na odobrenje dana 9. aprila 2015. godine. Program IPARD II usvojen je Odlukom Komisije C(2015) 5074 od 20. jula 2015. godine.
8. Program IPARD II je izmijenjen: (i) sa tehničkim izmjenama pismom odgovornog službenika za ovjeravanje i generalnog direktora Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj od 2. decembra 2016.⁵ godine; i (ii) (posljednji) sa

¹ Regulativa (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2014. godine o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne podrške (IPA II) (Sl. list L 77, 15. marta 2014, str. 11).

² Regulativa (EU) br. 236/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2014. godine o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za sprovođenje instrumenata Unije za finansiranje vanjskih akcija (Sl. list L 77, 15. marta 2014, str. 95).

³ Implementaciona regulativa Komisije (EU) br. 447/2014 od 2. maja 2014. godine o posebnim pravilima za implementaciju Regulative (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne podrške (IPA II) (Sl. list L 132, 3. maja 2014, str. 32).

⁴ Regulativa (EU, Euratom) br. 2018/1046 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. jula 2018. godine o finansijskim pravilima koja se primjenjuju na opšti budžet Unije o izmjeni regulativa (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU i ukidanju Regulative (EC, Euratom) br. 966/2012 (Sl. list L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁵ EK ref.: Ares (2016) 6757079 – 02. 12. 2016.

finansijskim izmjenama Implementacionom odlukom Komisije C (2019) 2799 od 17. aprila 2019. godine.

9. U skladu s članom 6(1) Implementacione regulative Ipe II, Odluka Komisije kojom se odobrava program takođe predstavlja i finansijsku odluku u skladu s članom 110(2) i (3)(e) Finansijske regulative.
10. Za sprovođenje podrške Ipe II, član 5 Implementacione regulative Ipe II predviđa zaključivanje okvirnih i sektorskih sporazuma između Komisije i korisnica Ipe II.
11. Okvirni sporazum, usvojen Odlukom Komisije C(2014) 6014 od 27. avgusta 2014. godine i zaključen između Komisije i Crne Gore 4. juna 2015. godine, utvrđuje načela upravljanja i implementiranja podrške Ipe II između Komisije i Crne Gore.
12. Sektorski sporazum, usvojen Odlukom Komisije C(2015) 1662 od 18. marta 2015. godine i zaključen između Komisije i Crne Gore 18. februara 2016. godine, dopunjuje Okvirni sporazum i utvrđuje posebne odredbe koje se primjenjuju za implementiranje programa IPARD II.
13. Dana 9. oktobra 2015. godine⁶ Crna Gora je obavijestila Komisiju o spisku prihvatljivih troškova za sljedeće mjere programa IPARD II:
 - Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava;
 - Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda.

Pismom od 15. oktobra 2015. godine⁷, Komisija je, nakon pregleda spiska, obavijestila Crnu Goru o prihvatanju istog.

Ovu listu je Crna Gora revidirala 17. juna 2019. godine⁸ a Komisija je pregledala i prihvatila 4. jula 2019. godine⁹.

14. Crna Gora je 25. septembra 2019. godine¹⁰ obavijestila Komisiju o listi prihvatljivih troškova za mjeru Diversifikacije gazdinstava i razvoj poslovanja. Komisija je nakon pregleda liste obavijestila Crnu Goru o njenom prihvatanju pismom od 28. oktobra 2019. godine¹¹.
15. Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog 6. decembra 2017. godine između Komisije i Crne Gore, predviđa zaključivanje višegodišnjih pravnih obaveza u okviru Ipe II za period 2014-2020, kako je navedeno u Aneksu ovog sporazuma i članu 2, prvi paragraf, Odluke Komisije C (2015) 5074 kojom se usvaja program IPARD II.
16. U skladu sa članom 62(1) tačka (c)(i) Finansijske regulative i članom 7 Regulative o Ipi II, Komisija će budžet sprovoditi indirektno, povjeravanjem zadataka o izvršenju budžeta korisnici Ipe II.

⁶ Br.: 022-20/15-4 datirano na 08. 10. 2015 (EK ref.: Ares (2015) 4207690 – 09. 10. 2015).

⁷ EK ref.: Ares (2015) 4313142 – 15.10.2015.

⁸ Br.: 328-9/19-17 datirano na 17.06.2019. dostavljeno elektronskom poštom (EK ref.: Ares (2019) 3842669 – 17. 06. 2019).

⁹ EK ref.: Ares (2019)4261739 – 04. 07. 2019.

¹⁰ Br.:328-9/19-20 datirano na 25.09.2019. dostavljeno elektronskom poštom (EK ref.: Ares(2019)5951510 – 25.09.2019).

¹¹ EK ref.: Ares (2019) 6650186 – 26. 10. 2019.

17. Shodno članu 13(1) Implementacione regulative Ipe II povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta Crnoj Gori sprovede se zaključivanjem finansijskog sporazuma u skladu sa članom 158 Finansijske regulative.
18. Član 14(3) Implementacione regulative Ipe II predviđa da, prije nego što povjeri zadatke izvršenja budžeta IPA II podrške, Komisija razmatra zahtjev nacionalnog službenika za ovjeravanje za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta Crnoj Gori i utvrđenim strukturama i organima i, za potrebe *ex-ante* analize, shodno članu 154 Finansijske regulative, pribavlja dokaze da su zahtjevi, navedeni u tačkama (a) do (d) paragrafa (4) istog Člana Finansijske regulative i oni u članu 13(3) Implementacione regulative Ipe II, ispunjeni.
19. Član 12 Okvirnog sporazuma utvrđuje uslove za povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta korisnici Ipe II. Konkretno, korisnica Ipe II, prilikom upravljanja IPARD II sredstvima, mora poštovati načela zdravog finansijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije i osigurati vidljivost podrške Ipe II. Korisnica Ipe II garantuje nivo zaštite finansijskih interesa Evropske unije jednak onom koji se zahtjeva Finansijskom regulativom.
20. Shodno članu 13 Okvirnog sporazuma, NAO je, u ime Crne Gore, odgovoran za podnošenje Komisiji zahtjeva za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta u okviru programa IPARD II. Prije podnošenja zahtjeva, NAO će osigurati da upravljačka struktura i odgovarajuće operativne strukture zadovoljavaju zahtjeve iz tački (a) do (d) člana 12(3) i one iz Aneksa B Okvirnog sporazuma.
21. Detaljni uslovi za povjeravanje su dodatno precizirani članovima 23 i 24 Sektorskog sporazuma.
22. Strukturama i organima utvrđenim članom 10 Okvirnog sporazuma dodjeljuju se funkcije i odgovornosti u skladu s Aneksom A Okvirnog sporazuma i Aneksom 1 Sektorskog sporazuma.
23. Crna Gora je imenovala strukture i organe odgovorne za indirektno upravljanje podrškom IPARD II: nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK), nacionalnog službenika za ovjeravanje (NAO), Kancelariju za podršku NAO-u (NAO SO), Nacionalni fond (NF), Upravljačko tijelo (UT), IPARD Agenciju (IA) i Revizorsko tijelo (RT). Crna Gora je ministra evropskih poslova imenovala da izvršava funkcije dodijeljene NIPAK-u. Potvrda spremnosti NIPAK-a uključena je u zahtjev za povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta.
24. Crna Gora je državnog sekretara u Ministarstvu finansija imenovala da izvršava funkcije i odgovornosti dodijeljene NAO-u, kako je utvrđeno članom 7 Sektorskog sporazuma. Potvrda spremnosti NAO-a uključena je u zahtjev za povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta.
25. Nacionalni službenik za ovjeravanje uspostavio je upravljačku strukturu koju čine Nacionalni fond i Kancelarija za podršku NAO-u u okviru Ministarstva finansija.
26. Za operativnu strukturu iz tačke (c) člana 10(1) Okvirnog sporazuma, Crna Gora je odredila:
 - (i) Direktorat za ruralni razvoj u okviru Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, da djeluje kao Upravljačko tijelo, koje će izvršavati funkcije i odgovornosti kao što je definisano u članu 8 Sektorskog sporazuma; i

- (ii) Direktorat za plaćanja u okviru Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, da djeluje kao Agencija za IPA II ruralni razvoj (IPARD Agencija), koja će izvršavati funkcije i odgovornosti kao što je definisano u članu 9 Sektorskog sporazuma.
27. Crna Gora je osnovala Revizorsko tijelo. Potvrda spremnosti Revizorskog tijela uključena je u zahtjev za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta.
28. U skladu s članom 25 Sektorskog sporazuma, NAO je dana 8. decembra 2015. godine podnio Komisiji zvaničan zahtjev za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta u okviru sljedećih mjera programa IPARD II:
- Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava;
 - Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda.

Zahtjev je uključivao svu potrebnu dokumentaciju u skladu s Aneksom 3 Sektorskog sporazuma i u skladu sa drugim stavom člana 13(2) Okvirnog sporazuma.

Za potrebe *ex-ante* analize u skladu sa članom 154 Finansijske regulative, Komisija je pribavila dokaze da su zahtjevi, navedeni u tačkama (a) do (d) člana 12(3) i u Aneksu B Okvirnog Sporazuma, ispunjeni.

29. Osim toga, u skladu sa članom 25 Sektorskog sporazuma, NAO je 23. septembra 2019. godine¹² podnio Komisiji zvanični zahtjev za povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta u okviru mjere Diversifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja.
30. U skladu s članom 13(4) Okvirnog sporazuma, Komisija je provjerila zahtjev za povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta i uspostavljene strukture i organe. U svrhu *ex-ante* analize u skladu s članom 154 Finansijske regulative, Komisija je dobila dokaze da su zahtjevi definisani tačkama (a) do (d) člana 12(3) i oni iz Aneksa B Okvirnog sporazuma, ispunjeni.
31. Zbog toga je prihvatljivo da se povjere zadaci o izvršenju budžeta, odričući se prava Komisije iz člana 50(1), drugi podstav, tačka (a) Okvirnog sporazuma.
32. Crna Gora je 6. novembra 2019. godine¹³ podnijela zahtjev za produženje roka perioda prihvatljivosti troškova za finansijsku 2016. godinu sa N+3 na N+4, kako bi se na taj minimalizovao rizik od gubitka visokog iznosa EU sredstava opredijeenih za tu godinu. Sa tim pismom, podnijet je i akcioni plan kojim su predstavljene sve planirane aktivnosti i rokovi.

Komisija je pismom od 12. decembra 2019. godine¹⁴ nakon što je razmotrila razloge i opravdanja zahtjeva i akcionog plana, obavijestila Crnu Goru o svojoj saglasnosti.

Crna Gora je 16. decembra 2019. godine¹⁵ obavijestila Komisiju o međusobnom razumijevanju ove izmjene i dopune Finansijskog sporazuma zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine.

¹² Br.: 01-145091 datirano na 20. septembar 2019. (EK ref. : Ares (2019)5902179 – 23. 09. 2019).

¹³ Br.: 01-004-298512 datirano na 6.11.2019 (EK ref.: Ares (2019) 6872104 – 06. 11. 2019).

¹⁴ EK ref.: Ares (2019) 7638502 – 12. 12. 2019.

¹⁵ Br.: 01-004-3422/2 datirano na 16. 12. 2019. (EK ref.: Ares (2019) 7712057 – 16. 12. 2019).

33. Stoga je neophodno, u ovom sporazumu o izmjenama I dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, utvrditi: (i) važeći rok za prihvatljivost troškova budžetskih obaveza za finansijsku 2016. godinu do 31. decembra 2020. godine. Finansijske obaveze Unije za izvršenje programa IPARD II za Crnu Goru za period 2014-2020 ostaju nepromijenjene; i (ii) odredbe o povjeravanju zadataka Crnoj Gori za izvršenje budžeta za još jednu dodatnu mjeru.
34. Svi ugovori o uslugama, nabavkama i radovima biće dodijeljeni i implementirani u skladu sa procedurama i standardnim dokumentima koje je Komisija utvrdila i objavila za potrebe implementacije vanjskih akcija, koji su na snazi u trenutku pokretanja predmetne procedure. Odstupajući od člana 18(2) Okvirnog sporazuma, ugovori o dodjeli sredstava bespovratne podrške biće dodijeljeni i implementirani u skladu sa procedurama IPARD-a, koje su na snazi u trenutku objavljivanja poziva za podnošenje zahtjeva za podršku, dostavljenih Komisiji i prihvaćenih od strane Komisije u skladu sa članovima 5 i 12(1) Okvirnog sporazuma i članom 25 Sektorskog sporazuma.

SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

Član 1

Predmet

1. Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, u priloženom Aneksu propisuje finansijske obaveze Unije za program IPARD II za Crnu Goru za godine 2014–2020 i validnost tih obaveza.
2. Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, propisuje odredbe za povjeravanje zadataka izvršenja budžeta Crnoj Gori.

Član 2

Sporazumi i tumačenje

Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, dopunjava odredbe Sektorskog sporazuma i Okvirnog sporazuma. U slučaju sukoba između ovog Finansijskog sporazuma i odredaba Sektorskog sporazuma i Okvirnog sporazuma, oni će imati prednost.

Osim ako izričitim odredbama Sporazuma o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, nije drugačije određeno, izrazi koji se koriste u ovom Finansijskom sporazumu imaju isto značenje kao oni u Sektorskom sporazumu, Okvirnom sporazumu, Regulativi o Ipi II, Zajedničkoj implementacionoj regulativi, Implementaciona regulativa Ipe II i Finansijskoj regulativi, i onako kako se povremeno mijenjaju, dopunjavaju ili zamjenjuju.

Član 3

Financijska podrška

1. U skladu s članom 62(1)(c)(i) Financijske regulative, program IPARD II za Crnu Goru implementiraće se pod indirektnim upravljanjem kako je predviđeno Odlukom Komisije C (2015) 5074 od 20. jula 2015. godine, izmijenjenom i dopunjenom Implementacionom odlukom Komisije C (2019) 2799 od 17. aprila 2019. godine.
2. IPARD podrška će se sprovoditi pod indirektnim upravljanjem bez *ex-ante* analize sprovođenja tendera i ugovaranja od strane Komisije ili Delegacije Unije.
3. U skladu sa članom 31 Sektorskog sporazuma, program IPARD II će se kofinansirati od strane Unije i od strane Crne Gore. Pregled njihovih financijskih doprinosa dat je u programu IPARD II koji je posljednji put izmijenjen Implementacionom odlukom Komisije C (2019) 2799 od 17. aprila 2019. godine.
4. Doprinos Unije će kofinansirati javne troškove koji su stvarno plaćeni primaocima. Intenzitet podrške i stopa doprinosa Unije biće u skladu sa stopama i pragovima utvrđenim u Aneksu 4 Sektorskog sporazuma.
5. Ugovori, za razliku od svih ugovora o uslugama, nabavkama i radovima, biće dodijeljeni i implementirani u skladu sa procedurama IPARD-a, koje su na snazi u trenutku objavljivanja poziva za podnošenje zahtjeva za podršku, dostavljeni Komisiji i prihvaćeni od strane Komisije u skladu sa članovima (5) i 12(1) Okvirnog sporazuma i članom 25 Sektorskog sporazuma.
6. Finansiranje Unije zavisi od ispunjenja obaveza Crne Gore utvrđenih u Okvirnom i Sektorskom sporazumu i u ovom Sporazumu o izmjenama i dopunama Financijskog sporazuma 2014-2020, zaključenim između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine.

IDIO – Financijske obaveze 2014-2020

Član 4

Obaveze

1. Financijski doprinos Unije za svaku od godina u periodu 2014-2020 ograničen je na godišnje iznose predviđene Odlukom Komisije C (2015) 5074, izmijenjene i dopunjene Implementacionom odlukom Komisije C (2019) 2799 od 17. aprila 2019. godine i Aneksom ovog Sporazuma o izmjenama i dopunama Financijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine. Ove obaveze važe samo za sprovođenje programa IPARD II, u skladu sa Okvirnim i Sektorskim sporazumom zaključenim između Komisije i Crne Gore 4. juna 2015. godine, odnosno 18. februara 2016. godine.
2. Budžetske obaveze Unije izvršavaju se u godišnjim ratama. Budžetske obaveze za prvu ratu su počele usvajanjem programa IPARD II od strane Komisije.
3. Shodno posljednjem stavu člana 6(3) Zajedničke implementacione regulative, budžetske obaveze podliježu dostupnosti budžetskih sredstava nakon usvajanja opšteg budžeta Unije za odgovarajuće godine ili kako je predviđeno u sistemu privremenih dvanaestina.

4. Komisija će u pisanoj formi obavijestiti Crnu Goru o usvajanju ili izmjenama svake godišnje budžetske obaveze date u Aneksu ovog Sporazuma o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine.

Član 5

Period povlačenja neutrošenih sredstava

U skladu s članom 34 Sektorskog sporazuma, Komisija će automatski povući bilo koji dio budžetske obaveze navedene u Aneksu programa IPARD II koji, do 31. decembra treće godine nakon budžetske obaveze (pravilo „N+3“) nije iskorišćen

- u svrhu prefinansiranja u skladu s članom 38 Sektorskog sporazuma; ili
- za privremena plaćanja u skladu s članom 37 Sektorskog sporazuma; ili
- zbog toga što NAO, kome su povjereni zadaci o izvršenju budžeta, nije predstavio zahtjev za plaćanje koji uključuje ovjerenu prijavu troškova u skladu sa članom 35(1) Okvirnog sporazuma i članom 37(1) Sektorskog sporazuma.

Međutim, u valjano opravdanim okolnostima, koje prihvati Komisija, period od tri godine iz stava (1) može se produžiti do pet godina u skladu sa članom 34(2) Sektorskog sporazuma.

Trenutni rokovi za povlačenje neutrošenih sredstava dati su u Aneksu ovog Sporazuma o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine.

II DIO – Povjeravanje zadataka izvršenja budžeta

Član 6

Povjeravanje zadataka izvršenja budžeta

1. U skladu sa članom 6. Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenog između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, Komisija je povjerala zadatke o izvršenju budžeta Crnoj Gori za sljedeće mjere programa IPARD II:
 - Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava;
 - Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda.
2. Sa ovim Sporazumom o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključenim između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, Komisija povjerava Crnoj Gori zadatke o izvršenju budžeta za mjere Diversifikacije gazdinstava i razvoja poslovanja.

3. Zadaci o izvršenju budžeta naznačeni u stavu 1 povjereni su i primjenjuju se na osnovu sljedećih struktura, tijela i organa koja su određena od strane Crne Gore:
- (a) Nacionalni IPA koordinator (NIPAK);
 - (b) Nacionalni službenik za ovjeravanje (NAO);
 - (c) Kancelarija za podršku NAO-u (NAO SO);
 - (d) Nacionalni fond (NF);
 - (e) Upravljačko tijelo (UT);
 - (f) IPARD Agencija (IA);
 - (g) Revizorsko tijelo (RT).

Član 7

Uslovi

1. Ne dovodeći u pitanje bilo koji drugi uslov naveden u Okvirnom sporazumu, Sektorskom sporazumu i programu IPARD II, povjeravanje zadataka o izvršenju budžeta iz člana 6 podliježe sljedećim ograničenjima i uslovima:
 - i. Nadležni organi u Crnoj Gori treba da implementiraju svoj akcioni plan za angažovanje zaposlenih na dugoročnoj osnovi i zamjenu kratkoročnih dugoročnim ugovorima, obezbjeđujući stalno osoblje u IPARD agenciji i Upravljačkom tijelu. NAO je u obavezi da izvještava na kvartalnom nivou o procesu implementacije, počevši od oktobra 2020. godine¹⁶.
 - ii. Za potrebe članova 37 i 45 Sektorskog sporazuma, troškovi se trebaju opredijeliti svakom referentnom periodu na osnovu datuma kada je IPARD agencija izdala nalog za plaćanje kojim je finansijskoj instituciji naloženo da izvrši plaćanje primaocu.
 - iii. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe Sporazuma, nikakva plaćanja neće biti izvršena u korist podnosioca zahtjeva ili njegovih punomoćnika za koje se utvrdi da su vještački stvorili uslove potrebne za dobijanje takvih plaćanja u cilju dobijanja prednosti suprotno ciljevima podrške.
2. Za potrebe ispunjavanja obaveza izvještavanja iz člana 59(2)(a) Okvirnog sporazuma, NAO će koristiti forme propisane Aneksima 6 i 9 Sektorskog sporazuma kako je navedeno u članu 45 Sektorskog sporazuma.

Član 8

Prihvatljivost troškova

1. Ne dovodeći u pitanje bilo koje drugo pravilo prihvatljivosti navedeno u Okvirnom sporazumu, Sektorskom sporazumu i programu IPARD II,

¹⁶

Kako je navedeno u pismu Komisije Ares (2020) 4146723 – 06. 08. 2020.

primijenice se pravila o prihvatljivosti troškova predložena od strane Crne Gore u pismu od 25. septembra 2019. godine, i bilo koje dalje izmjene ovih pravila koje je odobrila Komisija.

2. Krajnji datum prihvatljivosti troškova u okviru programa IPARD II je 31. decembar 2023. godine.

Član 9

Suspenzija ili raskid djelova Finansijskog sporazuma

Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, ne dovodi u pitanje bilo kakvu odluku koju Komisija može donijeti prema Okvirnom sporazumu i Sektorskom sporazumu, uključujući, bez ograničenja, prekid i suspenziju plaćanja i finansijske korekcije.

Član 10

Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, stupa na snagu na dan kada posljednja od strana ugovornica obavijesti drugu u pisanoj formi o prihvatanju Sporazuma u skladu s postojećim domaćim zakonodavstvom ili procedurama te strane ugovornice.

Član 11

Potpis

Ovaj Sporazum o izmjenama i dopunama Finansijskog sporazuma 2014-2020, zaključen između Komisije i Crne Gore 6. decembra 2017. godine, sačinjen je u dva primjerka na engleskom jeziku.

Potpisao, za i u ime Vlade Crne Gore, u Podgorici, dana

.....

Gospodin Aleksandar Drljević

Nacionalni IPA koordinator

potpisao, za Evropsku komisiju, u ime Evropske unije, u Briselu, dana

.....

Gospodin Wolfgang Burčer

Generalni direktor za poljoprivredu i ruralni razvoj

Aneks

Maksimalni godišnji iznosi godišnjeg doprinosa EU u okviru oblasti politike Ipe II koji se tiču poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2014-2020 (IPARD II) (u eurima) (budžetska linija 05.05 03)

Godišnji doprinos za program IPARD II (u eurima)

Godina	2014	2015	2016	2017	2018 indikativni iznos	2019	2020
Ukupno IPARD II	---	5.000.000	5.000.000	6.000.000	7.000.000	8.000.000	8.000.000

Ukupni indikativni troškovi za izvršenje programa IPARD II u Crnoj Gori, uključujući doprinose EU, nacionalne i privatne doprinose, za period 2014-2020 iznose 86,8 miliona eura.

Doprinos EU iznosi 39 miliona eura.

Trenutni rokovi za automatsko povlačenje neutrošenih sredstava izgledaju kako slijedi:

Budžetska obaveza za 2015. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2018. godine.

Budžetska obaveza za 2016. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2020. godine.

Budžetska obaveza za 2017. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2020. godine.

Budžetska obaveza za 2018. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2021. godine.

Budžetska obaveza za 2019. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2022. godine.

Budžetska obaveza za 2020. godinu mora biti utrošena do 31. decembra 2023. godine.